

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

Ольга ВІННІЧУК

26 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

мова навчання українська

2024-2025 навчальний рік

Розробник програми: Тетяна СУЛЯТИЦЬКА, кандидат філософських наук, доцент кафедри політології та філософії, доцент

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 8 від 26 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Ольга ВІННІЧУК

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення освітнього компоненту загальної підготовки «Філософія» полягає у формуванні цілісних уявлень про теоретичну форму світогляду, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Курс «Філософія» є теоретичним фундаментом циклу соціально-гуманітарних дисциплін та забезпечує інтеграцію гуманітарного та природничого знання. Ґрунтовне вивчення філософії є необхідною передумовою підготовки майбутнього політолога, від світогляду та професійних якостей якого будуть залежати розвиток і формування світогляду осіб з якими він спілкується. Оволодіння основами філософії дозволяє вдосконалювати здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації та узагальнення інформації, формулювання логічних висновків; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі навчально-тренувальної діяльності, здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно; дотримуватись принципів педагогічної етики; здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі поваги до різноманітності та мультикультурності.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2-й рік	2-й рік
Семестр вивчення	4 семестр	3-4 семестри
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити	3 кредити
Загальний обсяг годин	90 годин	90 годин
Кількість годин навчальних занять	30 годин	12 годин
Лекційні заняття	16 годин	8 годин
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	14 годин	4 години
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60 годин	78 годин
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент загальної підготовки.

4. Передумовами для вивчення освітнього компоненту базується на знаннях здобувачів вищої освіти, отриманих у результаті вивчення предметів суспільних дисциплін у закладі загальної середньої освіти.

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту загальної підготовки «Філософія» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосуванням теорій та методів політичної науки.

Загальні компетентності:

ЗК 01 Знання предметної області та професійної діяльності.

ЗК 03 Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК 04 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей / видів економічної діяльності)..

ЗК 07 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні та наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, культури та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту загальної підготовки «Філософія» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

ПРН 03 Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.

ПРН 10 Вміти описувати, пояснювати і оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

Здобувачі вищої освіти після закінчення курсу мають

знати:

- предмет, методи та наукові завдання філософії;
- основні поняття та теорії світової історії філософії;
- основні етапи розвитку світової філософії та її органічної складової – української філософії;
- найбільш важливі персоналії філософії, зміст основних першоджерел філософії;
- філософські методи та їх використання;

уміти:

- читати та аналізувати філософську літературу;
- орієнтуватись в основних філософських течіях, аналізувати факти та явища, що відбуваються в суспільстві, самостійно орієнтувати свою світоглядну позицію, вести діалог, полеміку чи дискусію з приводу загальних засад життєдіяльності людини;

- аналізувати свою професійну діяльність та її результати в широкому контексті філософського бачення світу;
- критично осмислювати основні ідеї як української, так і зарубіжної філософії.

7. Методи навчання:

Лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, мозкова атака, інструктаж (вступний, поточний, індивідуальний), робота з першоджерелами, словникам, посібниками, дидактичними матеріалами та іншими джерелами інформації, робота з інтернетними публікаціями та матеріалами веб-сайтів, спостереження, робота за таблицями, створення й демонстрування презентацій, вправи й завдання (усні, письмові, творчі, проблемні, ситуативні та ін.) та ін.

8. Засоби діагностики результатів навчання: презентація виконаних завдань (зокрема, тестових, проблемно-пошукових), написання есе, виконання завдань самостійної роботи та їх захист, модульна контрольна робота (тестування, онлайн тестування у системі MOODLE, або у письмовій формі (теоретичні питання і тестування), екзамен (усна/письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle) та ін.

9. Програма навчальної дисципліни.

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	зокрема				
		лекційні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	індивідуальна робота	самостійна робота
Тема 1. Філософія як універсальний тип знань	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Філософія Стародавнього світу	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Західноєвропейська класична філософія. Сучасна західна філософія	12	2	2	-	-	8
Тема 5. Українська філософія	14	2		-	-	12
Тема 6. Філософське вчення про буття.	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Філософія свідомості та філософський аналіз пізнання	12	2	2	-	-	8
Тема 8. Філософська антропологія та соціальна філософія	12	2	2	-	-	8

<i>Разом годин</i>	90	16	14	-	-	60
--------------------	-----------	-----------	-----------	---	---	-----------

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	разом	зокрема				
		лекційні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	індивідуальна робота	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Філософія як універсальний тип знань	20	2	1	-	-	17
Тема 2. Філософія Стародавнього світу						
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження	20	2	1	-	-	17
Тема 4. Західноєвропейська класична філософія. Сучасна західна філософія						
Тема 5. Українська філософія	20	2	-	-	-	18
Тема 6. Філософське вчення про буття.	30	2	2	-		26
Тема 7. Філософія свідомості та філософський аналіз пізнання						
Тема 8. Філософська антропологія та соціальна філософія						
Разом годин	90	8	4	-	-	78

10. Форми та методи поточного і підсумкового контролю.

Форми поточного оцінювання: під час семінарських занять (опитування (індивідуальне, фронтальне, ущільнене, вибіркове), взаємоопитування, обговорення проблемно-пошукових питань, перевірка виконаних усних завдань, зокрема тестових, написання есе, підготовка презентацій, самоаналіз та ін.), контроль за самостійною роботою (опитування / тестування з використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle та ін.).

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (проводиться у формі тестування, онлайн тестування у системі MOODLE, або у письмовій формі (теоретичні питання і тестування)).

Форма підсумкового контролю: екзамен (усна/письмова відповідь, зокрема із використанням модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища Moodle).

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)	Екзамен	Сума
---	----------------	-------------

Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
20 балів	10 балів	30 балів		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (<http://surl.li/hwbc>).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Філософія» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 1 отримав 7 оцінок, а саме: 5, 6, 8, 10, 11, 10, 8. Ваговий бал ЗМ 1 складає 16 балів.

Дії НПП, або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 8,28 бали;
- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 8,28) + 0,4) \times 20 = 16$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 1 ОК «Філософія» отримав – 16 балів.

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих філософських термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в

		підручнику та в інших джерелах інформації відповідь. Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок із лінгвостилістики та культури української мови; виявляє окремі закономірності стилістичних явищ; робить спроби виконання завдань; за допомогою викладача дає короткі відповіді (за готовим алгоритмом). Здобувач порушує принципи академічної доброчесності.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з філософії, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в філософських термінах, поняттях і визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу з дисципліни викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення філософських понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником та іншими джерелами інформації, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу з філософії, може поверхнево аналізувати тексти першоджерел, робить певні висновки щодо історичних подій; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання з філософії під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал з філософії, оперує базовими філософськими термінами та категоріями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; вміє самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію філософії; складати таблиці, схеми та ін. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал з філософії в стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак із окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат або доповідь, обґрунтувати їх положення. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом з філософії, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить філософські поняття, категорії; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі проблемно-пошукові завдання; має сформовані типові навички з філософії. Здобувач дотримується принципів академічної

		доброчесності.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями з філософії та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки в проблемно-пошукових завданнях; практично оцінює сучасні здобутки філософської науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує тестові завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання з філософії, аналізуючи різні явища та процеси. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з філософії, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний підготувати виступ на наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання з філософії, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання з філософії; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати світоглядні проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, займається науково-пошуковою роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує та аналізує різноманітні джерела інформації; Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.

Самостійна робота (10 балів)

Контроль за самостійною роботою здійснюється на семінарських заняттях і консультаціях.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

«відмінно» 9-10 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з питань, винесених на самостійне опрацювання, повно викладає самостійно вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж філософської проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, порівнювати, формулює своє бачення філософської проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях (диспути, круглі столи тощо), наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами, висловлює та обґрунтовує власні враження після ознайомлення із текстами першоджерел, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач
-----------------------	--

	дотримується принципів академічної доброчесності.
«добре» 7,5- 8,9 б.	Якщо відповідь здобувача відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, та в мовному оформленні висловлювання. Здобувач вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях (зокрема, під час круглих столів, конференцій), переважно добирає самостійно інформаційні джерела, володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернетними джерелами. Здобувач вищої освіти вчасно виконує завдання самостійної роботи. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
«задовільно» 6 – 7,4 б.	Якщо здобувач виявляє знання і розуміння основних положень питань, винесених на самостійне опрацювання, але викладає матеріал неповно, допускає неточності у визначенні понять, потребує допомоги (спрямувальних питань) викладача, не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; у власній аргументації використовує загальновідомі докази; не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без її подальшого аналізу, викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач вищої освіти виконує завдання самостійної роботи фрагментарно й дещо пізніше визначеного терміну. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
«незадовільно» менше ніж 6 б.	Якщо здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять та категорій, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. У здобувача не сформовано необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією; він не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання завдань, неспроможний виконати стандартні завдання після спрямувальних питань викладача. Здобувач не виконав більшість завдань самостійної роботи, подав роботу пізніше визначеного терміну. У роботі здобувача наявні ознаки академічної недоброчесності.

Критерії оцінювання самостійної роботи (філософського есе)

Есе оцінюється в 10-9 балів, якщо: автором чітко поставлена проблема і представлена власна точка зору стосовно її вирішення; філософська проблема розкрита на високому теоретичному рівні, простежені системні зв'язки предмету дослідження, подані обґрунтування заявлених характеристик з коректним використанням філософських та спеціальних термінів, що мають відношення до теми есе; надана аргументація власної думки з опорою на історико-філософську традицію в контексті проблематики есе; есе повно розкриває заявлену тему.

Есе оцінюється в 8,9-7,5 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) стосовно вирішення філософської проблеми; тема розкрита з конкретним використанням історико-філософських та спеціальних понять у

контексті відповіді (теоретичні зв'язки та обґрунтування явно не простежуються); надана аргументація власної думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики есе; есе не містить відповіді на одне з питань плану есе або заявлена тема розкрита не в повній мірі, зокрема не проаналізовані деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе оцінюється в 7,4-6 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита при формальному використанні історико-філософських та спеціальних термінів; дана аргументація своєї думки з опорою на факти розвитку філософських уявлень з проблематики есе без теоретичного обґрунтування; есе не містить відповіді на два питання плану есе або заявлена тема розкрита не до кінця, а саме: опущена значна частина суттєвих характеристик явища, тобто розкриті лише деякі суттєві характеристики предмету дослідження.

Есе оцінюється в 5,9-0 балів, якщо: представлена власна точка зору (позиція, ставлення) при розкритті проблеми; проблема розкрита на буденному (а не теоретичному) рівні або не розкрита взагалі; аргументація власної думки слабо пов'язана з розкриттям проблеми; есе має реферативний характер без історико-філософського аналізу; містить історичне оповідання про філософів чи філософські системи; есе є плагіатом, тобто коли автор скористається нечесним шляхом представлення чужих думок власними.

Здобувачі вищої освіти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота (30 балів)

Модульна контрольна робота проводиться у формі тестування, або онлайн тестування у системі MOODLE. Банк питань автоматично видає випадкових 100 запитань із бази (200 запитань) та оцінює правильність. Максимальна кількість балів за МКР – 30. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити – 18, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно.

Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання модульної контрольної роботи:

МКР 30 балів	«відмінно»	27 – 30 б.
	«добре»	23 – 26 б.

	«задовільно»	18 – 22 б.
	«незадовільно»	менше ніж 18 б.

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох питань (1, 2, – теоретичні, 3 – проблемно-пошукове).

Наприклад:

1. Німецька класична філософія: загальна характеристика.
2. Цивілізація як соціокультурне явище. Сучасна цивілізація, її особливості та протиріччя.

3. Проаналізуйте думки французького мислителя Ламетрі: «Людина – це машина. Людський розум теж механічне явище, він є результатом та умовою рухів, що здійснюються у людському механізмі. Тому людину можна назвати «дуже освіченою машиною». Чи погоджуєтеся Ви з позицією автора? Обґрунтуйте.

або

1. Філософська думка Стародавнього Китаю. Конфуцій про людину та її виховання. Даосизм про начала буття.

2. Свідомість як вища форма відображення дійсності. Структура свідомості. Свідоме та несвідоме.

3. «Я мислю, отже я існую». Кому належить даний вислів та як ви його розумієте?

1-2 питання (по 15 балів) екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

«відмінно» 14-15 б.	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні знання з філософії, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж філософської проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
«добре» 11,5 13 б.	Якщо відповідь здобувача вищої освіти відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому здобувач допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Здобувач вищої освіти вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях. Здобувач дотримується принципів академічної доброчесності.
«задовільно» 9 - 11,4 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень курсу, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять та категорій філософії; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі аргументувати власну позицію щодо філософської проблематики; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу. Здобувач

	переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
«незадовільно» менше ніж 9 б.	Якщо здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає помилки у формулюванні понять та категорій філософії, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Здобувач вищої освіти неспроможний виконати стандартні завдання навіть після спрямувальних питань викладача. Під час підготовки до відповіді (або в процесі відповіді) наявні ознаки академічної недоброчесності.

Під час відповіді на проблемно-пошукове питання (10 балів) враховуються критерії, визначені в оцінюванні самостійної роботи (есе).

«відмінно» 9-10 б.
«добре» 8,9-7,5 б.
«задовільно» 7,4-6 б.
«незадовільно» менше ніж 6 б.

Загальне оцінювання екзамену:

- 40-36 балів – «відмінно»;
- 35-30 балів – «добре»;
- 29-24 бали – «задовільно»
- 23 бали і менше – «незадовільно».

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або вебінарів, тематика яких відповідає змісту освітнього компоненту (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації.

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти регулюється «Порядком визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (<http://surl.li/afkye>).

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/Good	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25		
60-66	E (достатньо)/Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Філософія»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену.

Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)» (<http://surl.li/boqhd>).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Мультимедійна лекційна аудиторія (3, 20, 24, 25, 27), мультимедійний проектор, екран для проектора; навчальна аудиторія обчислювальної техніки №

16, ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet, дидактичні матеріали.

14. Рекомендована література.

Основна:

- Бліха В.С., Цимбалюк М.М., Гайворонюк Н.В. та ін. Філософія: підручник. Вид. 2-ге перероб і доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
<https://cutt.ly/z9qgFEs>
- Буслинський В.А., Скрипка П.І. Основи філософських знань: підручник / за ред. В.А.Буслинського. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 352 с.
<https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf>
- Основи філософських знань. Підручник. Для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – молодший спеціаліст. / В.А. Буслинський, П.І. Скрипка. За ред. В.А. Буслинського. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 352 с.
<https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-filosofs-kykh-znan-.pdf>
- Шепетяк О.М., Шепетяк О.Т. Філософія: підручник. Львів, 2020. 784 с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf

Допоміжна

Монографії, навчальні посібники

1. Філософія : навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 014 Середня освіта. Частина 1/ автори-укладачі : М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. (арк. 7,9) <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/handle/123456789/6054>
2. Філософія : навчально-методичний посібник студентам спеціальності 014 Середня освіта / М.П.Плахтій, Т.В.Сулятицька. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. 58 с.
<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3361/Filosofia-navchalno-metodychnyi-posibnyk-studentam-spetsialnosti-014-Serednia-osvita.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
3. Історія світової та української філософії: навчально-методичний посібник: для студентів усіх спеціальностей і форм навчання. Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України»; [уклад. О. П. Бойко]. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 121 с.
4. Касьян В.І. Філософія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: навч. посіб. 8-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2015. 354с.
5. Повар А. М., Сулятицька Т. В. Філософія : навч.-метод. посіб. ДВНЗ «Кам'янець-Поділ. індустр. Коледж», Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2016. 168 с.
6. Приходько В. В. Основи теоретичної філософії : навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2015. 142 с.
7. Сулятицька Т.В. Міжкультурна взаємодія в інформаційному суспільстві:

комунікативний аспект: монографія Кам'янець-Подільський : ПП «Медбори-2006», 2013. 168 с.

Статті

- Бойченко М.І. Завдання для філософії освіти в Україні у світлі теорії поколінь. *Філософія освіти*. 2019. № 2 (25). С 8-34. <https://cutt.ly/KZMrQcu>
- Кебуладзе В.І., Богачов А.Л., Кірізвас М.В. та ін. Філософія у публічному просторі: Між академічністю й популярністю. *Філософська думка*. № 1, 2017. С. 6-27.
- Плахтій М.П., Сулятицька Т.В. Історія української філософії та історія логіки: спільні та відмінні персоналії. Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія» / ред. кол. В. Бодак (головний редактор) та ін. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Випуск 44. 332 с. С. 235-247. <http://filos.dspu.in.ua/index.php/filos/article/view/157/152>
- Сулятицька Т.В. Особливості ціннісних орієнтацій у студентському віці / Людина віртуальна : нові горизонти : зб. наукових праць / за заг. ред. д. філос. н. Журби М.А. Монреаль : СРМ «ASF», 2018. С. 35-40. <file:///C:/Users/ProBook%206360b/Desktop/conf41.pdf>
- Сулятицька Т.В. Світогляд Пантелеймона Куліша *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : зб. за підсумками звітної наук. конференції викладачів, докторантів і аспірантів : у 3-х томах. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2019, Вип. 18. Т. 1. С. 52-54.
- Сулятицька Т.В. Діалог. Діалог культур. Комунікація. Міжкультурна взаємодія. Мультикультурність. Толерантність. Транскультурність. Філософія права. Ціннісні орієнтації. Цінність. Цінності людського буття Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник / Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с. <https://cutt.ly/EZZrdUG>
- Сулятицька Т.В. Академічна культура як складова академічної доброчесності Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 02.11 – 11.12.2020) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. **Варшава**, 2020. 127 с. https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2021/01/iiasc_academic_integrity_11_2020.pdf
- Сулятицька Т.В., Плахтій М.П. Ідея природовідповідності в педагогічній системі Григорія Сковороди. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія»: науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА», 2024. Вип. 26. С 61-65. <https://journals.oa.edu.ua/Philosophy>
- SOCIAL PHILOSOPHY OF MASS COMMUNICATION: INTERACTION OF MEDIA, POLITICS AND CULTURE. *Synesis*, v. 16, n.2, 2024, ISSN 1984-6754 © Universidade Católica de Petrópolis, Rio de Janeiro, Brasil <https://seer.ucp.br/seer/index.php/synesis/article/view/3049/3789> (Web of Science)

Інтернетні ресурси

http://www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
www.chtyvo.org.ua	Електронна бібліотека «Чтиво»
http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dovi6.html	Німецька класична філософія
http://diasporiana.org.ua	Студентська бібліотека «Читалка». Бібліотека пропонує безкоштовні електронні підручники з філософії (укр.)
https://filosof.com.ua/	Інститут філософії імені Григорія Сковороди
http://philosobr.pnpu.edu.ua/	Філософські обрії
http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0011096	Філософський енциклопедичний словник
https://cutt.ly/ZZZy9g9	Філософський словник термінів і персоналій
https://tureligious.com.ua/	Портал філософія і релігієзнавство
https://prometheus.org.ua/?utm_source=sedy&utm_medium=email&utm_campaign=email-header	PROMETHEUS